

R & A ESITTELEE CANNESIN PARHAIMMISTON

8. kerran järjestettävä Rakkautta & Anarkiaa tarjoaa 17.–27. syyskuuta elokuvien parhaimmistoa ympäri maailman. Kymmenen päivän aikana Helsingin elokuvateattereissa nähdään viitisensataa näytöstä, noin 180 pitkää elokuvaa ja saman verran lyhäreitä, monipuolisesti Cannesista, Berliinistä, Sundancesta ja muilta maailman elokuvafestivaaleilta valikoituja uutuuksia.

EEKSTI PÄIVI LAAJALAHTI

Michael Caine ja Harvey Keitel elokuvassa Youth.

FESTIVAALILLE TUTTUUN tapaan ohjelmiston painopiste on Euroopassa ja Suomen lähi-alueilla. Kuluva vuotta leimaa kuitenkin festivaalijohtaja **Pekka Lanervan** mukaan kansainvälisyys. Tämä näkyy myös R&A:n ohjelmistossa lukuisina englanninkielisinä elokuvina, joiden ohjaaja on euroopalainen, mutta rahoitus ja näyttelijät on kerätty monista eri maista.

Kansainvälisenä yhteistyönä tehdyt elokuvat ovat tänä vuonna silmiinpistävin laadukkaita. Jonkinlaisena trendinä on ollut olevan, että haetaan rahoitus uualta, mutta tehdään silti omannäköinen elokuva, niin kuin **Jalmari Helander** kee Suomessa. Cannes oli tänä vuonna ynnä tällaisia elokuvia, Lanerva kertoo. Kansainvälisenä yhteistyönä on toutettu esimerkiksi avajaiselokuvana ihtävä Cannes-elokuva, norjalaisen **achim Trierin** *Louder Than Bombs*. Äidin ioleman ympärille kietoutuvan, toivoa itavan draaman keskeisissä rooleissa ihdään muun muassa **Jesse Eisenberg** **Gabriel Byrne**. Päätöselokuvaksi on iolestaan varmistunut **Paolo Sorrenti-** **on** ikääntymistä lempeällä huumorilla isittelevä *Youth*. Italialaisohjaajalle ypillisen elokuvan pääosissa nähdään mekäs joukko **Michael Caine**sta **Har-** **vey Keitel**iin ja **Rachel Weisz**ista **Paul** **moon**.

Viime vuoden tapaan avajaispäivänä iytetään kaksi elokuvaa. Toisena tarjolla

on **Denis Villeneuven** synkkä rikosdraama *Sicario*, joka tulee laajempaan levitykseen heti R&A:n avajaisten jälkeen.

LÄHIALUEIDEN ELOKUVAT TARKASTELUSSA
Kotimaisena gaalana esitetään **Joonas Berghällin** dokumentti *Äidin toive*, joka nähdään festivaalin jälkeen myös laajemmassa levityksessä. Kotimaisen gaalan lisäksi festivaaleilla on tänä vuonna tarjolla erityinen Viro-gaala, jolla halutaan nostaa esille pitkää historiaa virolaisten elokuvantekijöiden kanssa. – Meillä näytettiin virolaista elokuvaa ensimmäisen kerran 1990-luvulla ja sittemmin on vakiintunut, että R&A:ssa näytetään käytännössä kaikki merkittävät pitkät virolaiselokuvat, kertoo Lanerva.

Viro-gaalan pääelokuvana nähdään **Elmo Nügasen** ohjaama näyttävä, suomalaisten kanssa yhteistyössä tuotettu sotaelokuva 1944. Se tuodaan festivaalin jälkeen myös laajempaan levitykseen, mikä on edelleen Suomessa harvinaista virolaiselle elokuvalle.

EUROOPAN PARHAISTA JENKKI-INDIEEN JA GIBLIIN

Lanervan mukaan jenkeistä on tullut tänä vuonna paljon kovaa indie-elokuvaa. R&A:ssa esitellään muun muassa **Alex Ross Perryn** uusin elokuva *Queen of Earth*, **Marielle Hellerin** ohjaama *Diary of a Teenage Girl* sekä **Rick Famuyiwan** Spike Lee -vaikutteinen *Dope*.

– R&A tekee nyt toista vuotta yhteistyötä YLE:n kanssa ja festivaalin aikana tv:ssä näytetään Perryn kaksi aikaisempaa elokuvaa *Listen Up Philip* sekä *The Color Wheel*, Lanerva kertoo.

Uusin Ghibli-animaatio saa Suomen ensi-iltansa R&A:ssa. Nuoren **Hiromasa Yonebayashin** *Marnie* – tyttö ikkunassa perustuu ohjaajan esikoisen (*Kätkijät*) tapaan englantilaiseen alkuperäisteokseen. Toiveissa on saada ohjaaja paikalle, sillä Lanervan mukaan Yonebayashi on huolitellun ja tunnelmallisen tyylinsä vuoksi todellinen Miyazakin mantteliperijä.

– Episodin lukijoita saattaa myös kiinnostaa **Jeremy Saulnierin** (*Blue Ruin*) kieli poskessa tehty verenroiskintaelokuva *Green Room*, joka kertoo väärään paikkaan osuvasta punk-bändistä. Samoin voi suositella **Alberto Rodríguezin** suurin piirtein kaikki Goya-palkinnot voittanutta trilleriä *Marshland*, jota voisi tunnelmallaan kuvata Espanjan *True Detective*ksi, summaa Lanerva.

Ohjelmistossa on myös mm. **Jacques Audiardin** Cannes-voittaja *Dheepan*, Berliinin Kultaisen karhun voittanut **Jafar Panahin** *Taxi Teheran*, **Sebastian Schipperin** yhdellä otoksella kuvattu Victoria, kreikkalaisen **Yorgos Lanthimosin** koekellinen *The Lobster* sekä **Anton Corbijnin** James Dean -elokuva *Life*. ■

Rakkautta & Anarkiaa -elokuvafestivaalin ohjelma julkaistaan kokonaisuudessaan 4. syyskuuta.

Dear White People.

808

★★★

808 kertoo kenties keskeisimmästä veikkotimesta koko elektronisen musiikin historiassa. Rolandin TR-808-rumpukone on vaikuttanut populaarimusiikin tyylläjen kehitykseen ja synnyttänyt kokonaan uusiaakin vuodesta 1980 asti.

Dokumentti etenee merkittävien levytysten tahtiin. Vakuuttava valikoima tuottajia, muusikoita ja dj:tä muistelee ensikohtaamistaan ja muita tärkeitä hetkiä vallankumouksellisen soundin kanssa. Haastateltavat kertovat muutamia kelpo anekdootteja, mutta kokonaisuus jää valitettavan pintapuoliseksi. Ummikolle 808 voi olla summittaista nimien heittelyä, vihiä kytynyt taas toivoisi paljon yksityiskohtaisempaa närttäämistä.

HELI METSÄTÄHTI

THE CEREMONY

★★★

The Ceremony on ruotsalaisen **Lina Mannheimerin** ensimmäinen pitkä dokumenttielokuva. Se käsittelee muodikasta aihetta, sadomasokismia. **Catherine Robbe-Grillet** eli Jean(ne) de Berg, elokuvantekijänäkin tunnetun kirjailija **Alain Robbe-Grilletin** leski, on omistanut elämänsä erotiikalle. Pieni, hauras leidi on yli kahdeksankymmenen, mutta hän vetää yhä puoleensa miehiä ja naisia, jotka haluavat antautua hänelle. Älykäs ja sivistynyt nainen ohjaa kotinsa komeissa puitteissa seremonioita, joissa venytetään intensiteetin rajoja.

NIINA HOLM

DEAR WHITE PEOPLE

★★★★

Roturistiriidat ja etuoikeutetun amerikkalaisopiston poliittiset väännöt voivat olla raskasta katsottavaa. Jos kynnyksen yli pääsee, on tarjolla salakavalan hauska kuvaus oman identiteetin haparoivasta hakemisesta tilanteessa, jossa minuus pitää periaatteellisista syistä rakentaa luokasta, persoonallisuudesta ja vahvuuksista riippumatta muiden määrittelemien karsinoiden kautta.

JOUNI VIKMAN

DON'T THINK I'VE FORGOTTEN: CAMBODIA'S LOST ROCK AND ROLL

★★★★

Pol Potin hirmuvallan tuhoamasta Kambo-dzan itäisillä mausteilla höystetystä länsimaisesta pop- ja rockkulttuurista kertova dokumentti ohittaa siloitellen aikakauden tähtien osuuden valtarakenteiden pönkit-

Extraordinary Tales.

täjänä, mutta avaa maan surullista lähihistoriaa ymmärrettävällä tavalla mahtavan musiikin säestyksellä.

JOUNI VIKMAN

DIARY OF A CHAMBERMAID

★★★★

“Kamarineidon päiväkirja” kertoo porvariston tukahduttavasta elämästä ja likaisista salaisuuksista 1900-luvun alussa. **Octave Mirbeau**n romaanin ovat filmatisoineet **Jean Renoir** (1946), **Luis Buñuel** (1964) ja nyt myös **Benoît Jacquot**.

Naistutkielmistaan tunnetun ranskalaisohjaajan versiossa **Léa Seydoux** esittää isäntiään ja emäntiään kylmän etäisen naamion takaa tarkkailevaa kotiapulaista. **Bruno Coulaisin** lumoava kamarimusiikki luo Seydoux’n vankilaan mystistä, suorastaan lumoavaa tunnelmaa.

HELI METSÄTÄHTI

EXTRAORDINARY TALES

★★★★

Edgar Allan Poen tarinoihin pohjautuvan kokoelman lyhytanimaatioita kertojaääniä toimivat **Christopher Lee**, **Bela Lugosi**, **Julian Sands** ja **Guillermo del Toro**. **Raul Garcia** käyttää animaatioissaan luovasti erilaisia piirrostyyliä luoden synkkiä, aikuiseen makuun suunnattuja kauhutarinoita, jotka nivotaan yhteen Kuoleman ja Korpin hautuumaalla käymän filosofisen keskustelun kautta.

PÄIVI LAAJALAHTI

FACTORY GIRL

★★★★

Mohamed Khan on Egyptin tunnetuimpia elokuvantekijöitä, joka on ohjannut yli kaksikymmentä elokuvaa. Khanin elokuvia on kiitetty vahvoista naishahmoista. Khanin tuorein työ alkaa romanttisena tarinana kairolaisesta ompelijattaresta, kauniista Hiyamista (**Yasmin Raeis**), joka rakastuu johtajaansa. Elokuva kasvaa feministinen draama, joka osoittaa, että naisen asema nyky-Egyptissä on edelleen tukala. *Factory Girl* on Khanin ja hänen vaimonsa, käsikirjoittaja **Wessam Solimanin**, kolmas yhteinen elokuva.

NIINA HOLM

THE FALLING

★★★★

1960-luvun tyttökoulussa oppilaiden fyysisen kehityksen ja itsensä etsimisen törmäminen auktoriteettien muuriin johtaa outoon pyörtylyepidemiaan. *Game of Thrones* -tähti **Maisie Williams** pärjää

Flocking.

erilaisessa roolissa, mutta vaikka mysteeri eskaloituu kiehtovasti, itse tarina ei tahdo millään edetä.

JOUNI VIKMAN

FLOCKING

★★★★

Nuori Jennifer (loistava **Fatima Azemi**) raikataan idyllisen ruotsalaiskylän hääjuhlassa. Sen sijaan, että rikos käsiteltäisiin sille kuuluvalla painokkuudella, pieni yhteisö kääntyy hiljalleen uhria vastaan. **Beata Gårdelerin** toinen pitkä ohjaus kuvaa kiihottomasti mutta tarkalla katseella seksuaalirikoksiin usein liittyvää syyllistämistä. Sen yhteisönkuvauksessa on kaikuja **Thomas Vinterbergin** julmasta ja turhauttavasta *Jahdist*. Ajankohtainen ja puhutteleva draama on pohjoismaista draamaa parhaimmillaan.

ANTON VANHA-MAJAMAA

HIP HOP-ERATION

★★★★

Hip Hop-eration on pienessä uusiseelantilaisessa kaupungissa toimiva seniorien hip hop -ryhmä. Vanhin jäsenistä on 96-vuotias ja pyörätuolissa. Vanhukset, joista iso osa ei edes välitä hip hop -musiikista, tähtävät tanssikilpailuun Las Vegasiin. Kaikki pääsevät mukaan – ”vaikka sitten uurnassa”. Ohjaaja **Bryn Evansin** dokumentti ei ole urauurtava, mutta hyvän mielen se saa aikaan. Fiksusti Evans keskittyy enemmän hahmoihin kuin itse kilpailuun. Vanhukset näyttävät kuvia nuoruudestaan, muistelevat menneitä, ja kourivat sitten haarojaan lököpöksyt yllä.

ANTON VANHA-MAJAMAA

JÄÄHYVÄISET

★★★★

Kun ystävät ja rakkaat eivät enää pärjää tavallisessa vanhainkodissa, ryhmä vanhuksia ryhtyy rakentamaan armomurhakonetta. Israelilaiselokuvan monet rankat aihiot eivät aivan ehdi loppuun asti, mutta humoristinen pohjavire keventää niistä haikean, sydäntäsärkevän ja ajatuksiaherättävän kokonaisuuden.

JOUNI VIKMAN

LIFE IN A FISHBOWL

★★★

Baldvin Zophoniassonin ihmiskohtaloita yhteen nivovassa draamassa kaikilla on salaisuuksia. Yh-äiti työskentelee päiväkodissa ja tekee kuutamokeikkaa prostituoituna, kirjailija ryyppää, ja uskonon pankkiiri vieraantuu kotirouvastaan parhaansa

mukaan. Kliseinen ensemble-draama edellyttäisi kameran taa **Paul Thomas Andersonin** kaltaista visionääriä toimiakseen. Nyt kotimaassaan jättihitiksi noussut elokuva jää pahasti puolitiehen, ja Islannin *Magnoliaksi* siitä ei ilmeisistä viittauksistaan huolimatta ole.

ANTON VANHA-MAJAMAA

MEN & CHICKEN

★★★★

Viimeksi kymmenen vuotta sitten *Adam's Apples* -komedialla riemastuttanut **Anders Thomas Jensen** venyttää jälleen mustan huumorin rajoja. Isänsä kuoleman jälkeen adoptoiduiksi paljastuvat veljekset suunnataavat etsimään identiteettiään kierossa tanskalaiselokuvassa, jonka pääosissa nähdään **Mads Mikkelsen** ja **David Dencik**.

PÄIVI LAAJALAHTI

MODRIS

★★★★

Modris on pian täysi-ikäinen, mutta hänellä ei ole suunnitelmia tulevaisuuden varalle. Hän notkuu haluttomana koulussa ja syyttää vähät rahansa peliautomaatteihin. *Modriksen* äiti on kyllästynyt pojan alituisen valehteluun ja varasteluun. Hän haluaa antaa *Modrikselle* kunnon opetuksen ja tekee pojasta rikosilmoituksen. Nuori mies on pian todella ahtaalla. Naturalistinen latvialaisdraama löytää isättömyydestä kärsivän pojan kehitystarinaan vain aavistuksen loskanharmaata valoa.

NIINA HOLM

THE PRESIDENT

★★★★

Julma diktaattori esittelee hemmotellulle lapsenlapselleen kuinka hän voi yhdellä puhelinsoitolla pimentää kartanonsa ikkunasta levittäytyvän kaupunkinsa. Kun hän yrittää samaa tempua toistamiseen, valot eivät enää sammuu. Vallankaappaus pakottaa diktaattorin pakosalle, elämään kansansa keskelle ja kokemaan silmittömän sorron uhrin näkökulmasta. Iranilaissyntyisen **Mohsen Makmalbafin** arabikeväästä muistuttava poliittinen satiiri menettää loppuaan kohden hieman terästään, mutta vakuuttavasti ohjattu ja näytelty draama pitää otteessaan.

ANTON VANHA-MAJAMAA

REMIX, REMAKE, RIP-OFF: ABOUT COPY CULTURE AND TURKISH POP CINEMA

★★★

Gem Kayan dokumentti turkkilaisen roskaelokuvan kultakaudesta 1960-luvulta 1980-luvulle on kiinnostunut niin monesta asiasta, ettei kokonaisuus ole pysyvä kasassa. Ohjaaja kertoo seitsemän vuoden tutkimustyönsä aikana nähneensä tuhansia elokuvia, ja on ehkä täten liian lähellä kohdettaan. Punaiseksi langaksi löytyy lopulta lähinnä hultvattomien klippien ehtymätön vyörytys. Paikallinen ö-luokan Hollywood tuotti omat laittomat versionsa kaikista isoista blockbustereista, ja niistä nähtävät pätkät ovat puhdasta kultaa.

ANTON VANHA-MAJAMAA

SICARIO

★★★★

Nuori ja idealistinen FBI-agentti (**Emily Blunt**) vedetään kansainvälisen huume-kaupan raakaan maailmaan, kun hänet rekrytoidaan salaiseen CIA-ryhmään, jonka tavoitteena on tappaa meksikolainen kartellipomo. *Sicario* on synkkä, brutaali ja katsojan moraalien haastava rikosdraama ja ennen kaikkea häikäisevän hienosti ohjattu trilleri, jossa on liki täydellinen tasapaino psykologisen draaman, poliittisen jännityksen ja väkivaltaisen toiminnan välillä.

TUOMAS RISKALA

TALE OF TALES

★★★★

Italialaisen **Matteo Garronen** (*Gomorra*) kaunis, groteski ja viihdyttävä aikuisten fantasia-antologia. **Giambattista Basilen** 1600-luvulla työskentelevän napolilaisten kansansatujen kokoelmaan pohjaavaa elokuvaa tähdittävät muun muassa **Vincent Cassel**, **Salma Hayek**, **Shirley Henderson** ja **Toby Jones**. Pääosaan nousevat osin myös poikkeuksellisen hienot erikoistehosteet, jotka nostavat *Tale of Talesin* yhdeksi viime vuosien tyylikkäämmistä hirviöelokuvista.

TUOMAS RISKALA

UNDERDOG

★★★★

Parempaa elämää etsivä nuori ruotsalaistytö päätyy norjalaisperheen

lastenhoitajaksi ja tulee vedetyksi sen kipuileviin juonteisiin. Hieman kuluneen sosiaalisen tutkielman pitää pinnalla kaiken alla kulkeva varovainen optimistinen perusvire.

JOUNI VIKMAN

VIERAILU

★★★★

Tanskalaisen konseptitaiteilijan **Michael Madsenin** dokuessee näyttää, kuinka maailman eri hallitukset käsittelisivät avaruudesta saapuvien muukalaisten kohtaamista. Ohjaajalle juuri tämä tapahtuma on ihmiskunnan ultimaattinen "kokemus". Skenaarion kautta Madsen käsittelee ajatustaan todellisuuden subjektiivisuudesta; siitä, miten eri tavalla voimme kokea saman maailman. Paikoin banaaliksi notkautava elokuva on enemmän videoinstallaatio kuin tieteiselokuva, ja tulee ehdottomasti nähdä valkokankaalta.

ANTON VANHA-MAJAMAA

YOUTH

★★★★

Youth jakoi keväällä Cannesissa kriitikot jyrkästi kahtia. **Michael Cainen** ja **Harvey Keitelin** esittämät vanhat ystävät seuraavat hienostohotellissa lastensa ja muiden nuoremman sukupolven edustajien elämää *Suuri kauneus* -elokuvallaan hurmanneen **Paolo Sorrentinon** viehättävässä ohjauksessa.

TUOMAS RISKALA

ÄIDIN TOIVE

★★★★

Joonas Berghällin (*Miesten vuoro*, 2010) toinen pitkä dokumenttielokuva punoo yhteen kymmenen liikuttavaa tarinaa maailman eri puolilta. Tarinoita yhdistää äidinrakkaus: taipumaton ja alituisen huolen leimaama. Aiheena äitiys vie perusasioiden äärelle. Kansainvälisenä tuotantona valmistuneesta, maailmoja syleilevästä ja intiimin tunteikkaasta elokuvasta loistaa kunnianhimo, mutta se jättää viimeistelemättömän jälkimaun. Ihmis-oikeusongelmia elokuva sivuaa hienovaraisesti, alleviivaamatta.

NIINA HOLM